Opłata pocztowa uiszczona gotówką
Nr. 62 Lwów, Sobota dnia 15 Marca 1924 Rok XLII

PRENUMERATA:
Miesięczn. w ... 6,000.000 ... do d... z przesył... 6,50.0000 ... państw. ...
CENA NUMERU
250.000
marek polskich.
Na dworcach kolejow.
300.000 mp.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

1. złp. = 1,800.000 mp Ceny ogłoszeń w zł. p. obliczanych po urzędowym kursie franka złotego, podawanego codziennie.

Redakcja: ul. Ossolińskich l. 15. Administracja: ul. Chorążczyzny l. 26. — Telef. redakc. 19. — Konto czekowe P. K. O. 140.561.

Podważanie traktatu ryskiego.

Nasze granice wschodnie wyrąbaliśmy krwią najofiarniejszych synów Ojczyzny, wbrew woli sfer, grupujących się dokoła Lloyda George'a, a nawet może tych, którzy w chwilach najcięższych obmyślali w Poznaniu nowy ustrój Rzeczypospolitej. Z ręką, opartą na głowni zwycięskiego miecza, podpisaliśmy dnia 18 marca 1921 r. traktat w Rydze, traktat, ustalający po wieczne czasy nasze granice na Wschodzie. W roku 1923, za rządów gen. Sikorskiego, granice te zatwierdziła Rada Ambasadorów i w ten sposób została ostatecznie rozwiązana sprawa przynależności Wilna i Wschodniej Małopolski.

Bolszewicy, podpisując traktat w Rydze, postępowali w myśl komunistycznej zasady, że wszelkie układy z państwami „burżuazyjnymi" zawierać można, ale zobowiązań dotrzymywać się nie musi. Tem się tłumaczy, dlaczego tyle energji trzeba było zużyć, by wymusić na sowietach choćby tylko zwrot naszych pamiątek narodowych. Cały szereg punktów, jak n. p. zapłata 30 milj. rubli w złocie (art. 13), oraz szereg rozrachunków, nie został dotychczas wykonany. Jasną więc było rzeczą, że bolszewicy czekają tylko na sposobność, by nam powiedzieć otwarcie: „nie damy i nie zapłacimy!".

Sposobność nadarzyła się, kiedy Anglja uznała Sowiety, a w prasie angielskiej pojawiła się osławiona mowa Hendersona o potrzebie rewizji traktatu wersalskiego. Bolszewicy w lot uchwycili słabe strony nowego ustroju europejskiego i wysunęli sprawę Bessarabji. Odgrzebano dawne hasło o „samookreśleniu narodów", a sprawa Kłajpedy oraz pretensje litewskie do Wilna znakomicie zaostrzały zaborcze instynkty Moskwy i przygasłe nadzieje na wszechświatową rewolucję.

W tym też duchu pojawił się artykuł p. Rosenblatta w „Ekonomiczeskaja Żyzń", urzędowym organie „Nepa". P. Rosenblatt, pochodzący z Łodzi, był sekretarzem delegacji sowieckiej w Rydze, a obecnie jest kierownikiem politycznym tego dziennika. Artykuł więc słusznie uznała prasa polska za inspirowany przez sowieckie sfery urzędowe i przywiązuje do niego wagę. Otóż p. Rosenblatt usiłuje wykazać, że traktat ryski nie odpowiada dzisiejszym stosunkom; powinien uledz gruntownej rewizji. W kilka dni po ogłoszeniu owego artykułu, pojawiła się nota Cziczerina w sprawie Kłajpedy i granicy polsko-litewskiej. W nocie tej, Rosja sowiecka domaga się głosu decydującego w załatwieniu sprawy Kłajpedy, a w sprawie granicy polsko-litewskiej powołuje się na swój traktat z Litwą, który został zawarty przed pokojem w Rydze, a który stoi w sprzeczności z punktami tego traktatu. Bolszewicy dla własnej wygody powołują się na traktat wcześniejszy i zapominają, że późniejszym podpisem anulowali pewne punkty układu sowiecko-litewskiego. Według bowiem traktatu z Litwą, bolszewicy zastrzegli sobie prawo głosu w sprawie granicy litewskiej i polskiej, a według traktatu w Rydze, uznali sprawę sporu litewsko-polskiego za sprawę wewnętrzną obu tych państw. Równocześnie z tymi punktami, porusza Cziczerin sprawę Bessarabji i powołuje się na zaaranżowane przez siebie manifestacje w Odessie.

W świetle tych faktów taktyka sowietów jest jasna: podważyć traktat ryski, usunąć się od reszty zobowiązań, rozbić przymierze polsko-rumuńskie, pokłócić sojuszników przy wyznaczaniu granic Kłajpedy i wstawić swoje trzy grosze w sprawy zachodnio-europejskie.

Stanowisko Polski w nowej imprezie politycznej Sowietów, musi być niezwykle jasne i zdecydowane. Musimy w sposób jak najbardziej stanowczy zadokumentować, że traktat ryski bezwzględnie obie strony obowiązuje, że granice nasze na Wschodzie są nienaruszalne i że w sprawie bessarabskiej stajemy po stronie naszego sprzymierzeńca. Wszelka słabość w tym kierunku może mieć dla nas daleko idące konsekwencje. I tak jak zaznaczyliśmy, że traktat wersalski jest kamieniem węgielnym na Zachodzie, tak samo i traktat ryski jest kamieniem milowym na Wschodzie, warunkiem pokoju w całej wschodniej Europie.

Nie należy spuszczać z oka nowej intrygi sowieckiej, już choćby z tego względu, że w rzędzie burzycieli traktatów, stoją Niemcy, których z bolszewikami łączy silnie osławiony układ w Rapallo. Że Niemcy i Rosja w swej niszczycielskiej robocie pójdą zgodnie, nie ulega wątpliwości. Kto więc zgadza się na podważenie traktatu ryskiego, ten eo ipso osłabia traktat wersalski. Jeżeli Europa nie zdaje sobie może sprawy z ważności traktatu w Rydze, to w każdym razie wie, czem jest dla niej traktat wersalski.

Rzeczą naszej polityki jest, by wytłumaczyć Europie, że te dwie sprawy są nierozdzielne i że naruszenie tak jednego jak i drugiego traktatu w równym stopniu zaszkodzić może pokojowi europejskiemu.

I. K.

——oo——

Antypolska propaganda sowietów.

Tendencyjne informacje prasy ros. o stosunkach na kresach polskich.

Moskwa. (AW.) „Izwiestja" zamieszczają obszerny artykuł o sytuacji w województwach wschodnich Rzplitej, pełen tendencyjnych i nieprawdziwych informacji o panujących tam stosunkach. Znamiennym szczegółem informacji jest podkreślanie rzekomej łączności między Białorusinami z Polski i Rosji sow., przyczem granice ustalone traktatem ryskim nazwane są „przecięciem żywego ciała narodu białoruskiego".

——oo——

Projekt układu w sprawie Kłajpedy.

Połowiczne załatwienie postulatów Polski.

Konwencja między mocarstwami a Litwą. — Suwerenność Litwy. — Autonomja Kłajpedy. — Organizacja portu. — Sprawa tranzytu na Niemnie.

Genewa. (Pat.) Projekt konwencji w sprawie Kłajpedy, nad którym obradowała Rada Ligi Nar. jest układem zawartym pomiędzy Anglją, Francją, Włochami i Japonją z jednej a Litwą z drugiej strony. Mocarstwa wyżej wymienione przekazują swe prawa do obszaru Kłajpedy Litwie pod warunkami ugrupowanymi w trzech rozdziałach. Rozdział 1-szy dotyczy statutu ekonomicznego obszaru Kłajpedy, która otrzymuje autonomję pod władzą suwerenną Litwy. Gubernatora obszaru Kłajpedy mianuje prezydent republiki litewskiej. Władza wykonawcza spoczywa w ręku dyrektorjatu złożonego z pięciu obywateli obszaru Kłajpedy. W liczbę tę wchodzi prezydent dyrektorjatu Kłajpedy. Prezydenta dyrektorjatu mianuje gubernator Kłajpedy, zaś prezydent dyrektorjatu mianuje pozostałych czterech członków. Dyrektorjat jest odpowiedzialnym przed sejmem kłajpedzkim. Władzę prawodawczą wykonuje sejm wybrany drogą wyborów powszechnych, tajnych i bezpośrednich. Prawa uchwalane przez sejm są publikowane przez gubernatora i kontrasygnowane przez prezydenta dyrektorjatu. Prawa autonomiczne Kłajpedy obejmują: Zarząd gmin, kwestje religijne, oświatowe, hygieniczne, dobroczynności publicznej, prawodastwo społeczne, administrację kolejami lokalnemi z wyjątkiem kolei państwow. litewskich, prawodastwo cywilne i sądowe, kwestje podatkowe z wyjątkiem ceł oraz kwestji monopolowych. Suwerenność nad obszarem Kłajpedy nie może być przekazaną na żadne inne państwo bez zgody 4-ch wyżej wymienionych mocarstw. Każdy z członków Rady Ligi Narod. ma prawo zwrócić uwagę Ligi na przekroczenie warunków wynikających z konsekwencji. Różnice zdań co do interpretacji układu mogące wyniknąć pomiędzy wymienionemi mocarstwami i Litwą rozstrzyga bez apelacji międzynarodowy trybunał w Hadze. Rozdział II-gi odnosi się do organizacji portu. Rozdział ten ustanawia Radę portową złożoną z trzech członków, z których jednego mianuje prezydent republiki litewskiej, drugiego dyrektorjat a trzeci jest ekspertem wyznaczonym przez komisję komunikacyjną Ligi Nar. Rozdział trzeci dotyczy tranzyta przez obszar Kłajpedy przy pomocy Niemna. Ustanawia on strefę wolną i swobodę celną dla spławiania drzewa. Układ wchodzi w życie z dniem ratyfikowania go przez sejm litewski.

——oo——

Płacimy:

Frank waloryzacyjny 14. marca	1800000
Frank waloryzac. na 15. marca	1800000
Frank kolejowy od 1—15 III.	1800000
Frank pocztowy 1—15 III.	1800000
Frank tytoniowy od 10—14 III.	1800000
Dolar	9300000
List zwykły . . .	200000
1 klg. chleba . . .	540000

——oo——

Polska nie przyjmie układu kłajpedzkiego.

Oświadczenie p. Skirmunta. — Projekt konwencji wymaga rewizji. Dezyderaty Polski. — Dalsze badanie konwencji.

Genewa. (Pat.). Po złożeniu oświadczenia przez Davisa, min. Skirmunt złożył deklarację, stwierdzającą, że od czasu przedostania się sprawy Kłajpedy przed forum międzynarodowe, Polska zawsze wskazywała na doniosłe znaczenie, jakie Kłajpeda posiada dla Polski ze stanowiska gospodarczego. W obecnym projekcie konwencji nie widzi min. Skirmunt, aby wypełnione były istotne punkty zawarte w projekcie konferencji ambasadorów z 6 sierpnia 1923. Mianowicie odnośnie do reprezentacji interesów Polski w Radzie portu zabezpieczenia handlu polskiego głównie zaś odnośnie do rzeczywistych gwarancji w kierunku wykonania konwencji, min. Skirmunt przypomniał notę wręczoną 10 marca i domaga się wprowadzenia dodatkowych postanowień uwzględniających swobodę korzystania z portu dla tranzytu rzecznego. Zwłaszcza, że interesy polskie nie kolidują z interesami Litwy. Po odczytaniu deklaracji, min. Skirmunt oświadczył, że ceniąc wysoce dobrą wolę wszystkich organów L. Narodów, zastrzedz się musi przeciw słowom Davisa, który mówi o stanie wojennym, istniejącym między Polską a Litwą. Davis, mówił minister zapomniał dodać, że stan ten istnieje tylko ze strony Litwy. Delegat polski stwierdza, że sprawa Wilna jest już załatwiona decyzją konferencji ambasadorów z dnia 13 marca. Stany Zjednoczone chociaż nie uczestniczą w konferencji, jednak przez posła swojego w Warszawie przychyliły się do wymienionej decyzji. Dla Polski — mówił minister — nie istnieje żadna sprawa wileńska. Polska gotowa jest do rokowań z Litwą. Delegat polski podkreślił konieczność powołania do dyrekcji portu Polski i apeluje gorąco, aby w konwencji poczynić zmiany nieodzowne, uwzględniające w pełni interesy gospodarcze Polski. Na wniosek Hanoteaux, przedstawiciele mocarstw w Radzie Ligi Narodów, zastrzegli sobie badanie konwencji. Odpowiedź będzie udzielona po wysłuchaniu delegacji litewskiej na jednem z najbliższych posiedzeń.

Poprawa kursu franka.

Skuteczne zarządzenia rządu francuskiego. — Interwencja Ameryki na rzecz franka.

Paryż. (Pat.) Dzienniki donoszą z N. Jorku: Syndykat bankierów pod przewodnictwem Morgana postanowił udzielić bankowi francuskiemu kredytu w wysokości 100 miljonów dolarów. Kredyt ten ma być udzielony bezzwłocznie.

Wiedeń. (Pat.) „N. Fr. Presse" donosi z Paryża: Zapowiedziana akcja rządu francuskiego na rzecz podniesienia kursu franka wystarczyła, aby kurs obcych walut obniżył się równie szybko jak szedł w górę. Funt szterling, za który w sobotę płacono 120, wczoraj spadł na 105, dolar, za który płacono w poniedziałek 28, spadł na 24'78.

Londyn. (Pat.) 13 bm. na tut. rynku walut kurs franka doznał znacznej poprawy. Przy zakończeniu giełdy kurs franka wynosił przy kupnie 103 i jedna ósma wobec 112 w dniu 12 bm. Ten pomyślny zwrot przypisują powodzeniu jakiem się cieszą zabiegi Francji o uzyskanie większej pożyczki w Bankach ankielskich w Paryżu.

Paryż. (AW). „Matin" donosi z N. Jorku: Bankierzy amerykańscy wyrazili przekonanie, że sam fakt udzielenia Francji kredytu przyczyni się więcej do stabilizacji franka niż efektywna wartość pieniężna. — Interes Ameryki i Anglji leży w przeszkodzeniu dalszemu spadkowi waluty francuskiej. Międzynarodowy syndykat giełdowy, operujący pod przewodnictwem niemieckiem na zniżkę franka, znajdzie się obecnie w opresji.

Rozstrzygnięcie Rady Ligi Narodów w sprawie Jaworzyny.

Genewa. (Pat.). Rezolucja Rady Ligi Narodów w sprawie Jaworzyny, przeprowadza rozgraniczenie na Spiszu wedle berneńskiego projektu komisji delimitacyjnej. Zaleca ona podpisanie protokołu uwzględniającego w szerokiej mierze interesy ludności. Protokoły mają stanowić integralną część decyzji. Rada Ligi Narodów zaleca konferencji ambasadorów jak najszybsze załatwienie sprawy. Preliminarne rokowania ekspertów obu stron dla ustalenia ram protokołu, rozpoczęły się 12 b. m. w Genewie.

Z rokowań polsko-niemieckich.

Warszawa. (Pat.). 12 marca pełnomocnik rządu polskiego p. Prądzyński i pełnomocnik rządu niem. p. von Stockhammer, podpisali trzeci układ, będący wynikiem rokowań warszawskich. Układ ten dotyczy przyjęcia rejestrów stanu cywilnego w obwodach przeciętych linją graniczną. W rokowaniach warsz. toczyły się w dalszym ciągu pertraktacje w sprawie opcji. Osiągnięto tu pewne zbliżenie poglądów. Jednakże w kilku sprawach porozumienie nie dało się osiągnąć i układ w tej materji nie doszedł do skutku. Na tem program rokowań warszawskich został wyczerpany. Niezależnie od tego, toczą się w Berlinie rokowania w sprawach archiwów i rent wojskowych. Przy zakończeniu pertraktacji warsz. pomiędzy obu pełnomocnikami nastąpiła wymiana zdań co do daiszych rokowań w niektórych sprawach objętych programem z lipca 1922 r., a dotychczas nie wziętych pod obrady. Pełnomocnicy wyrazili życzenie, by pewne punkty powyższego programu zostały już niebawem uregulowane w drodze konferencji.

Rozwiązanie parlamentu niemieckiego

Berlin. (AW.) Po mowie Marxa Reichstag został 13 b. m. popołudniu rozwiązany.

—oo—

Akcja urzędników na rzecz Banku P.

Warszawa. (Pat.) Na skutek komunikatu prezydjum żarządu główn. Stow. urzędników państw. Zarządy poszczególnych oddziałów i kół stowarzyszenia zbierają wśród urzędników zapisy na kupno akcji Banku Polskiego. Ministerstwo skarbu zgodziło się po wyjednaniu kredytu w PKKP. na wpłatę przez urzędników w 6% bonach skarbowych i w markach polskich, przyczem 50% wartości akcji ma być wpłacone do 1 kwietnia br. reszta zaś w 3 równych ratach miesięcznych w ciągu następnych miesięcy. Subskrybowane akcje będą wystawione na Stowarzyszenie urzędników państw. Każdy z subskrybujących natomiast otrzyma dokument stwierdzający, że jest właścicielem akcji.

Komisja dla zbadania tajnych organizacji.

Warszawa. (Pat.) Sejmowa komisja dla zbadania materjałów dotyczących tajnych organizacji odbyła 13 bm. posiedzenie, na którem ukonstytuowała się jak następuje: Poseł Kozicki, przewodniczący, Cwiakowski, sekretarz, posłowie Chaciński, Erdman, Prager jako członkowie. Pozatem komisja obradowała nad kwestją regulaminu oraz nad programem pracy.

O zabezpieczenie interesów rolnictwa.

Warszawa. (AW.) „Dzień Polski" organ ziemian stwierdza, że na terenie parlamentarnym wyłania się jednolity front rolniczy. Obecnie odbywają się w tej sprawie konferencje międzyklubowe z udziałem: Piasta, ZLN., ChD, i Zw. stron. ludow. Obrady prowadzone są z wyłączeniem momentów politycznych. Ostatnio omawiano sprawę zniesienia zakazu wywozu zboża i otwarcia granicy dla wywozu bydła. Postanowiono wysłać do Premiera delegację z prośbą o powołanie do Rady Gospodarczej większej ilości rolników.

—oo—

Pierwszy krok ku elektryfikacji Polski

Kraków. (AW). Między znanym przemysłowcem, Brugerem (t. j. grupą zainteresowaną w Banku Małopolskim i Tehate) a Banque de France i B. de Pays Bas, podpisany został układ w sprawie sfinansowania przemysłu elektryfikacyjnego w Polsce. Banki wymienione udzielić mają w tym celu 4 miljonów dolarów w formie maszyn i narzędzi. W roku bież. rozpoczną się prace nad budową kolei elektrycznej Katowice-Kraków, następnie zaś budowa kolei elektrycznej węzła warszawskiego. Do 6 dotychczasowych torów, dodany będzie 6 nowych, po których kursować będą pociągi tak dla obsługi pasażers., jak i towarowej. Na energię elektryczną wyzyskane będą rzeki polskie, a w szczególności elektrownia na Sanie.

Likwidacja komisarjatu do walki z drożyzną.

Warszawa. (AW). Podkomisja, wyłoniona do zlikwidowania czynności nadzwyczajnego komisarza do walki z drożyzną, zredukowała budżet komisarjatu do połowy i uchwaliła wezwać rząd do całkowitej likwidacji tego urzędu.

Po zamachu w Atenach.

Ateny. (Pat.) W związku z wybuchem bomby przed gmachem poselstwa angielskiego, premier Papanastasis udał się do poselstwa angielkiego i złożył posłowi swe ubolewanie. Aresztowania trwają w dalszym ciągu. Przypuszczają, że zamach ma na celu zdyskredytowanie rządu.

Ze stosunków niemiecko-rosyjskich.

Królewiec. (AW). Obecnie daje się tu zauważyć coraz wyraźniej tendencja zbliżenia się kupiectwa niemieckiego z Rosją, oraz coraz większy napływ kupców i przemysłowców rosyjsk. Konsulat rosyjski w Królewcu jest oblegany przez rzesze Rosjan i Niemców.

Liga Narodów wobec konfliktów międzynarodowych.

Genewa. (Pat.). Na posiedzeniu 13 b. m. Rada Ligi Narodów rozpatrywała kwestję kompetencji Ligi Narodów w konfliktach międzynarodowych. Rozprawy były tajne. Po dłuższej dyskusji, Rada Ligi Narodów postanowiła przyjąć tekst rezolucji zaproponowanej przez komisję prawniczą, zostawiając jednak poszczególnym członkom Rady możność uczynienia zastrzeżeń na posiedzeniu plenarnem.

Walka wśród faszystów.

Rzym. (Pat.) Przewódca dyssydentów faszystowskich okręgu turyńskiego kap. Forni został ciężko ranny na dworcu w Medjolanie podczas utarczki z kilku faszystami.

SPRAWY WOJSKOWE.

Zwolnienia generałów. W związku z likwidacją rezerwy oddziałów sztabowych zwolnieni zostali ze służby czynnej z powrotnem przeniesieniem w stan spoczynku z dniem 31 maja r. b. otrzymując równocześnie dwumiesięczny urlop następujący generałowie: Górecki Mieczysław z D. O. K. Kraków. Lewszecki Józef z D. O. K. Łódź. Tarnawski Rudolf z D. O. K. Kraków. Roliński Jan z D. O. K. Lwów. Równocześnie przeniesiony został w stan spoczynku ppłk. jazdy Taras Wołkowiński Antoni z D. O. K. Warszawa.

Mapy Polski. Wojskowy instytut geograficzny w Warszawie, uwzględniając potrzeby szerokiego ogółu w zakresie kartografji, podjął stałą sprzedaż map terenu Rzplitej Polskiej. Mapy te opracowane i wydane w pierwszym rzędzie dla celów wojskowych, a oparte na podstawowych danych pomiarowych, z natury rzeczy są zupełnie dokładne, tembardziej, że stopniowo są uzupełniane i poprawiane na zasadzie reambulacji (sprawdzenia instrumentalnego w terenie), przeprowadzanej od kilku lat przez oficerów topografów. W chwili obecnej są już do nabycia mapy całego terenu Państwa w podziałach od 1:75.000 do 1:1.000.000, oraz pierwszy arkusz mapy samochodowej Rzplitej Polskiej w podz. 1:300.000 (ark. Warszawa).

—oo—

Sprawa Kłajpedy w Sejmie.

Przemówienie posła Dąbskiego i min. Zamoyskiego. — Rząd na stanowisku obrony spraw Polski.

Warszawa. (Pat.). Izba zgodziła się, aby jako nowy punkt porządku dziennego wstawić sprawozdanie Komisji o wniosku pos. Dąbskiego w sprawie Kłajpedy.

Pos. Dąbski zobrazował historyczny rozwój sprawy kłajpedzkiej i poszczególne etapy przez jakie sprawa przechodziła. Mowca oświadczył, że sytuacja obecna jest dla Polski niekorzystna i sprzeczna z uchwałą Rady ambasadorów, która w nocie z dnia 4 lutego b. r. oświadczyła Lidze Narodów, że dlatego przekroczyła kompetencje, że Rada Ambasadorów wskazuje Lidze, aby się zajęła sposobem odebrania Litwie sposobności szachowania pokoju na wschodzie. Decyzja Rady ambasadorów jest dla nas pierwszorzędnej wagi. W chwili, gdy zbliża się w sprawie Kłajpedy ostateczne jej rozstrzygnięcie w Lidze Narodów, sejm, rząd i całe społeczeństwo powinno jak najkategoryczniej zaprotestować przeciw takiemu załatwieniu sprawy. Wiemy do czego Litwa dąży. Litwa utrzymuje, że jest w stanie wojny z Polską. Blokada Niemna zmierza do tego, aby ziemię wileńską ekonomicznie zgładzić, aby Wilno poddało się woli Litwy, do czego dopuścić nie możemy i musimy żądać przynajmniej tego, co wyraziła Rada ambasadorów.

Byłoby to klęską nie tylko ekonomiczną, ale i polityczną. Dlatego chcemy, aby głos był usłyszany i w Genewie i we wszystkich stolicach mocarstw sprzymierzonych. Dlatego przedkłada następującą kompromisową rezolucję: Sejm zaniepokojony wiadomością, że sprawozdanie Rady Ligi Narodów dla sprawy Kłajpedy pod przewodnictwem Davisa zmierza do uszczuplenia praw przyznanych Polsce w uchwale Rady Ambasadorów z dnia 16. lutego 1923 wzywa rząd do podjęcia wszelkich kroków, aby przynajmniej to minimum praw polskich, które już przyznała wspomniana uchwała zostało stanowczo i w całości utrzymana, a mianowicie: a) autonomię Kłajpedy, b) udział Polski przez jej delegata w Komitecie nadzorczym Rady portu (zgodnie z art. 42 i 45 statutu przyjętego przez Radę Ambasadorów dnia 27. lipca 1923 w myśl uchwały z 16. lutego 1923), c) wolna strefa dla użytku Polski w porcie Kłajpedy, d) równouprawnienie obywateli polskich z litewskimi na obszarze Kłajpedy, e) wolna komunikacja wodna, kolejowa, pocztowa i telegraficzna zgodnie z art. 38, f) utrzymanie w całej rozciągłości warunków przewidzianych w protokole dodatkowym proponowanego przez Radę Ambasadorów statutu, a zabezpieczającym minimum praw ekonomicznych Polsce.

Następnie mówi minister Zamoyski: Oświadczając, że rząd przedsięwziął wszystkie będące w jego mocy kroki, aby należycie zabezpieczyć słuszne uprawnienia Rzpltej w decyzjach mających zapaść w Genewie i Paryżu. Rząd stoi nadal na stanowisku konieczności efektywnego zagwarantowania Polsce swobodnego i pełnego dostępu gospodarczego do morza w Kłajpedzie, a zarazem wolnego tranzytu przez terytorjum litewskie.

—oo—

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś rz. kat. Matyldy; gr. kat. Ewdokji. Jutro rz. k. Longina m.; gr. kat. Fteodota. — Wschód słońca 5·42; zachód 5·25.

Teatr Wielki.

Piątek „Pocałunek".
Sobota o 3 pop. „Jak wam się podoba" — wieczór „Prorok".
Niedziela o 12 w poł. Wielki koncert symfoniczny" (abonament ważny) — o g. 3 pop. „Straszny dwór" — wieczór „Danton".
Poniedziałek „Pani X" Bissona" (występ K. Bednarzewskiej).
Wtorek „Prorok".
Środa „Pani X." (występ K. Bednarzewskiej).
Czwartek „Prorok".

Teatr Mały.

Piątek, sobota „Upiory", występ W. Siemaszkowej.
Niedziela „Świderek".
Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek „Upiory" (występ W. Siemaszkowej).

Teatr Nowości.

Piątek „Katja tancerka".
Sobota „Mikado".
Niedziel pop. o 3·30 „Damy i huzary" — wieczór „Mikado".
Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek „Mikado".

Teatr Bagatela.

„Pomyłka" sketch. — H. Kostyńska — M. Mirski — T. Doński — B. Bronowski. — „Stow. z ogr. poręką", farsa. Początek o godz. 8 wiecz.

„Młoda scenka", ul. Chorążczyzny 7.

W niedzielę dnia 16. marca: „Grzegorz Dandin", Moliera. Komedja w 3-ch aktach. Początek o godzinie 8 wiecz.

TELEGRAMY.

URLOP WICEKONSULA W KRAKOWIE.

Kraków. (Pat.). Wicekonsul włoski w Krakowie komunikuje: Z powodu wyjazdu na urlop wicekonsula p. Giustiego, zostaje krakowski wicekonsulat włoski prowizorycznie zamknięty. Agendy konsularne przyjmuje królewskie poselstwo włoskie w Warszawie, pl. Dąbrowskiego 5.

NOWY KALIF.

Jerozolima. (Pat.). Król Husein przyjął godność kalifa.

MODERNIZUJĄCA SIĘ TURCJA.

Londyn (Pat.). W Konstantynopolu odbyło się wielkie zgromadzenie kobiet, żądających zniesienia poligamji i wprowadzenia monogamji.

Na krawędzi dnia.

O DEKOLTAŻU SŁÓW KILKORO.

Dekoltaży rozróżniamy trzy: górny, dolny i boczny, z tych najmniej niebezpieczny jest ostatni, boczny. Co do górnych i dolnych — istnieje spór między kardynałami i biskupami, który z nich jest bardziej groźny.

Jeżeli rzecz weźmiemy z punktu widzenia nauki, systematyki, anatomji i socjologji, to powiększając oba wspomniane dekoltaże, pierwszy ku dołowi a drugi ku górze, dojdziemy do punktu neutralnego, zaznaczonego wyraźnie przez naturę, który nie można zaliczyć ani do pierwszej ani do drugiej grupy.

Kardynał irlandzki Logne jest zdania, że dekoltaż górny jest bardziej niebezpieczny dla księży, szczególnie w poście, kiedy damy przychodzą do konfesjonału. I dlatego zabronił on dawać damom dekoltowanym absolucję.

W sprawie kwalifikacji dekoltażu dolnego, dotychczas nikt nie mógł zająć stanowiska. Faktem jest jednak, że dekoltaż dolny wprowadziła pierwsza Ewa i to dopiero po grzechu. Widocznie i ten był przedtem nieszkodliwy.

Dlatego też opierając się na historji, z prehistorji i paleontologji dochodzę do wniosku, że żaden dekoltaż nie był pierwotnie szkodliwy. — Szkodliwym zaczął być wtedy, kiedy poczęto go zwiększać.

Zdaniem mojem więc, nie tyle brak dekoltażu, ile sam dekoltaż jest stanowczo karygodny. Natura bardzo nie lubi fuszerki, lecz ludzie, którzy dają się łapać na fuszerkę, winni być karani... dożywotniem małżeństwem. **K.**

—oo—

Przerachowanie pożyczek państw. na pożyczkę złotą.

Warszawa. (Pat.). Rada Ministrów na posiedzeniu dnia 13 b. m. przyjęła projekt rozporządzenia prezydenta Rzpltej w sprawie przerachowania markowych pożyczek państwowych na pożyczkę złotową na następujących warunkach: Pożyczka krótkoterminowa z r. 1920, pożyczka długoterminowa z r. 1920 i pożyczki premiowe t. zw. milionówki zostaną wymienione do 1 stycznia 1925 na t. zw. pożyczki konwersyjne, oprocentowane na warunkach pożyczki długoterminowej z r. 1920, a mianowicie amortyzacja ma nastąpić w ciągu lat 20. Oprocentowanie wynosi 5% od 100 rocznie.

Przy przerachowaniu pożyczki krótkoterminowej i długoterminowej przyjęto kurs 100 marek równe 1 złoty, a przy pożyczce premiowej kurs 500 marek równy 1 złoty, a przy niewpłaconych jeszcze asygnatach z r. 1918 przyjęto kurs 50 marek równy 1 złoty.

Z Rady miejskiej.

Wczorajsze posiedzenie Rady miejskiej było bardzo krótkie. Na wstępie uchwalono nagły wniosek r. dr. Löwenherza, domagający się, aby Rada miejska ustanowiła komisję dla przestudjowania i zaopinjowania projektu ustawy o samorządzie miejskim. Komisję tę stworzyć ma komisja matka i odowiedni wniosek przedłożyć na następnem posiedzeniu Rady.

Przyjęto następnie dwie nowe podwyżki, a to opłate za użycie gruntu miejskiego dla składu materjałów budowlanych, podwyższono w śródmieściu na 30 gr. tygodniowo za 1 metr kwadr., a w innych dzielnicach na 20 gr. tygodniowo, również podwyższono opłaty za połączenia domów z kanałem miejskim na 20 gr. za 1 metr na r. 1924, a 30 gr. za metr na r. 1925, pomnożony przez ilość kondygnacji z tem, że przy większych budowlach zawierać się będzie osobne umowy.

Uchwalono stypendjum dla niezamożnego ucznia szkoły morskiej w Tczewie w kwocie 300 złotych polskich rocznie.

Na posiedzeniu tajnem nadano prezentę na kierownika szkoły im. Konarskiego p. Michałowi Musze, a kierownika szkoły im. Czackiego p. Szajewskiemu.

—oo—

Ze Lwowa.

— **Powtórzenie Wielkiego Koncertu Symfonicznego.** Dyrekcja Teatru w niedzielę o godz. 12 w połud. daje raz jeszcze Wielki Koncert Symfoniczny z udziałem obu orkiestr pod batutą M. Zuny. Jak już donosiliśmy, połowa miejsc przeznaczona jest na bloczki abonamentowe.

— **Konstancja Bednarzewska w „Pani X."**. Świetna artystka, której występy we Lwowie przyjęto tak serdecznie, przypomni się znowu w poniedziałek najlepszą swą rolę graną niegdyś u nas a mianowicie rolę Joanny w „Pani X." Bissona. Obok p. Bednarzewskiej wystąpią w głównych rolach pp. Rybicka, Okornicki, Rygier, Brzeski, Kalinowski, Sarnowski, Dębowicz, Helski, Kowalski i Bielecki. Reżyseruje p. Orzechowski

— **Na ogólne żądanie „Danton"**. W niedzielę wieczorem pójdzie raz jeszcze w Teatrze Wielkim potężne dzieło Rollanda w premierowej obsadzie pod reżyserją dyr. Czarnowskiego.

— **Z „Młodej Scenki"**. Grana od kilku tygodni wielce zabawna i miła komedja Moliera „Grzegorz Dandin" czyli mąż pognębiony, będzie ponownie odtworzona przez młody zespół w niedzielę dnia 16. marca z panem Markłem w roli tytułowej. Bilety wydaje kancelarja szkoły i konserwatorjum.

— **Z karty żałobnej.** Zmarła w Krakowie Helena Langie, wdowa po ś. p. Tadeuszu, weteranie z r. 1863/4, pośle na sejm galic. i emer. dyrektorze Dóbr fundacji hr. Skarbka, matka pani Marji Wysockiej, małżonki posła polskiego w Sztokholmie, Alfreda Wysockiego, znanego literata.

We Lwowie zmarł Franciszek Nowicki, emer. dyrektor szkół średnich w 50 r. życia.

— **5000 sztuk akcji Banku Polskiego** subskrybował Polski Bank Przemysłowy we Lwowie.

— **Urzędnicy gm. m. Lwowa i m. zakładów przemysłowych** subskrybowali 565 akcji Banku Polskiego.

— **Świadczenia dla urzędników prywatnych.** Z Warszawy telefonują nam, że na podstawie rozporządzenia ministerstwa zwaloryzowane zostały z ważnością od 1 marca świadczenia dla emerytów-urzędników prywatnych i ich wdów i sierót. Świadczenia te podwyższone zostały dwudziestokrotnie. Minimum poborów emeryta wynosić ma 28 fr. zł. miesięcznie czyli około 50 milionów mp. Bliższe szczegóły rozporządzenia minist. w sprawie wysokości świadczeń, podamy w dniach najbliższych.

Spostrzeżenia meteorologiczne

Obserwatorjum astronomicz Politechniki Lwowsk.
z dnia 13. marca 1924.

	7 rano	1 popoł.	9 wiecz.
Ciśnienie powietrza . .	739·3 mm	739·3 mm	739·7 mm
Temperatura .	— 6·8° C	— 5·0 °C	— 7·2° C
Kierunek wiatru	N	N	N
Prędkość wiatru (w kilom. na godzinę) .	25	27	25

Temperatura najwyższa — 5·0, najniższa — 7·2.

Godziny podane według południka lwowskiego (np. 7 godz. lw. = 6 g. 24 m. środk.-europ.).

Oznaczenia kierunków wiatru: N=północ, E=wschód. S = południe, W = zachód.

Uwaga: pochmurno, chwilami śnieg.

— **Propaganda na rzecz subskrypcji.** Związek zawodowy pracowników bankowych i ubezpieczeniowych okręg we Lwowie, zawiadamia, że zaapelował na piśmie do wszystkich swoich członków, na ręce Komisji Koleżeńskich, aby przystąpili do subskrypcji akcji Banku Polskiego. Równocześnie zwrócił się z prośbą do dyrekcji poszczególnych instytucji bankowych i ubezpieczeniowych we Lwowie, aby tak ważną akcję urzędniczą zechciały poprzeć wydatnym spłacalnym w ratach kredytem.

Towarzystwo Brat. Pom. Stud. Polit. Lwow. pierwsze, bo w dniu 29 lutego subskrybowało jedną akcję Banku Polskiego. Jak się dowiadujemy, technicy nie poprzestają na tem i obecnie organizują akcję, mającą na celu umożliwienie wszystkim studentom wzięcie udziału w subskrypcji w ten sposób, że z kwot zebranych między studentami Bratnia Pomoc zakupi akcje, które będą następnie jej kapitałem żelaznym.

— **Kasa poborowa przy Lwowskim Urzędzie wymiaru należytości.** Dla dogodności płatników otwartą została w Lwowskim Urzędzie wymiaru należytości (ul. Rutowskiego l. 21, I. piętro) specjalna skarbowa Kasa poborowa, w której dokonywane być mogą wpłaty pieniężne na pokrycie wszelkiego rodzaju należytości (opłat skarbowych). Kasa ta uskutecznia również urzędowe obliterowanie znaczków stemplowych na wekslach, przekazach, czekach i t. p.

— **Emeryci w służbie czynnej.** Ministerstwo spraw wewn. zarządziło, aby w razie powołania emeryta, liczącego przeszło 50 lat, do czynnej służby w urzędach administr., w każdym wypadku uzyskana była zgoda ministerstwa spraw wewn. Jak wiadomo, ustawa emeryt. z r. 1923 przewiduje możność powołania takich emerytów do służby czynnej.

— **Z Ogniska nauczycielskiego.** W sobotę 15 b. m. mówić będzie w lokalu Ogniska Związku P. N. S. P. (gmach Sokoła, I. p.) p. Tadeusz Andruchowicz na temat „Rysunek w szkole powszechnej, jako czynnik wychowawczy". Początek odczytu o godz. 7 wiecz.

— **Z Kasyna i Koła Liter.-Art.** W sobotę 15 b. m. wykład prof. Uniw. dr. Franciszka Bujaka „O wychowaniu Obywatelskiem". Początek o g. 7 wieczorem. Bilety numerowane wydaje sekretarjat.

— **Lwowskie Two Lekarskie:** IX. Posiedzenie naukowe odbędzie się w piątek 14 bm. o godz. 18 w Poliklinice przy ul. Lindego 5. Porządek dzienny: 1) Demonstracje chorych; 2) Doc. Dr. R. Leszczyński: „Niektóre spostrzeżenia i wnioski co do powstawania tuszczycy" (wykład).

— **„Zdobycie szczytu świata"** (Mont Everest w Himalajach). **Inż. Libański** powtórzy tę prelekcję w sobotę dn. 15 marca b. r. — Bilety wstępu w kancelarji przy ul. Bourlarda 5, II. p. — Dochód z prelekcji przeznaczył prelegent na „Bursy rzemieślnicze m. Lwowa".

— **Odczyt prof. dr. H. Arctowskiego „Szpicbergi"** odbędzie się w niedzielę 16 marca o godz. 12.30 w sali teatru świetlnego „Kopernik". Ze względu na ogólne zainteresowanie się odczytem wskazane jest wczesne zaopatrzenie się w bilety w Książnicy Polskiej, Czarneckiego 12.

— **Akademickie Koło Przyjaciół Pomorza** podaje do wiadomości, że walne zebranie odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 19-tej sala II. stary gmach Uniwersytetu Jana Kazimierza.

— **Posiedzenie Koła T. N. S. W.** odbędzie się w sobotę 15 bm. o godz. 7.30 w sali fizyki gimn. Kubali z następującym porządkiem obrad: 1. kol. Dr. Sochaniewicz: Projekt regulaminu egzaminów dojrzałości. 2. Wnioski i interpelacje.

— **Trzy masowe wiece lokatorów** z ramienia „T-wa ochrony lokatorów" odbędą się w niedzielę 16 b. m. o godz. 9.30 rano: 1) w sali kina „Lew" ul. Skarbkowska, 2) w sali Gwiazdy" ul. Franciszkańska. 3) W sali kina „Grażyna" ul. L. Sapiehy. Przemówienia wygłoszą referenci zrzeszenia lokatorów oraz posłowie. Szczegóły w afiszach.

— **Kinomatograf na usługach rolnictwa.** Towarzystwo gospodarskie W. M. we Lwowie, przystępuje do zorganizowania szeregu przedstawień kinomatograficznych po wszystkich miastach prowincjonalnych posiadających do dyspozycji aparaty kinowe. Na początek wybrano film, przedstawiający przebieg produkcji krajowych kałuskich nawozów potasowych i ich działalności na zwiększenie plonów roślin uprawnych. Najbliższe przedstawienia odbędą się 14 i 15 bm. w Przemyślu, 23 bm. w Kołomyji, 25 bm. w Horodence. Cały dochód przeznacza T-wo na cele osadnictwa polskiego na kresach.

— **Dlaczego masło takie drogie?** Przed wojną kilogram masła deserowego kosztował 2 korony 40 halerzy, czyli niecałe 3 franki szwajc. Natomiast na wystawach sklepowych czytamy 10 (dziesięć) miljonów marek czyli przeszło 6 franków. W kraju tak wybitnie rolniczym jak Polska, mającym w dodatku tylko pięć większych miast na 30 miljonów ludności, cena 10 miljonów wygląda wprost zbójecko. Widocznie panowie obszarnicy, będący głównymi producentami masła deserowego nie pragną uchodzić za żywicieli miast, jak to niegdyś trąbili przed uchwaleniem reformy rolnej. Urząd walki z lichwą ma więc wdzięczne pole do pokazania swojej energji. Tą horendalną anomalję należałoby raz usunąć i roztoczyć opiekę nad producentami, pośrednikami i handlarzami masła.

— **Konferencja** w sprawie usunięcia zastoju w przemyśle budowlanym odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 5-tej popoł. w sali posiedzeń Izby handlowej i przemysłowej, przy ul. Akademickiej l. 17.

Zasuspendowanie funkcjonarjuszy policji. „Dziennik Ludowy" donosi: W związku z faktami pobicia aresztowanych na policji, zawieszono w urzędowaniu dwóch funkcjonarjuszy lwowskiej policji. Na posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej wiceminister Olpiński powiadomił posłów, że podkomisarz policji Łabiak, został zawieszony w urzędowaniu, w związku ze sprawą pobicia E. Brechera. Również zawieszono w urzędowaniu wywiad. Malarskiego, który w czasie przesłuchania, pobił będącego w śledztwie, jednego z robotników w firmie Leinkaufa. Śledztwo w sprawie obu zesuspendowanych, prowadzi komendant policji, insp. Wiczyński. Poza wydaleniem ze służby, będą oni ewentualnie pociągnięci do odpowiedzialności przez prokuratorję państwa.

— **Skazani za szpiegostwo.** Wczoraj zakończyła się czterodniowa rozprawa przed trybunałem orzekającym o zbrodnię szpiegostwa, uprawianego we Lwowie i w okolicy i na terenie Cieszyna. Trybunał skazał za zbrodnię szpiegostwa Feliksa Rubina, Juljusza Buchsbauma, Leona Schüsla, Roberta Staubnitza i Jakóba Mondscheina po 3½ roku ciężkiego więzienia, Andrzeja Orzana na 3 lata ciężk. więzienia, za współudział w zbrodni szpiegostwa skazano robotnika pochodzącego ze Śląska czeskiego Jana Czerneka na 2 lata ciężk. więzienia, a syna jego na 1 rok ciężk. więzienia.

— **Wyrok śmierci.** Trybunał sądu przysięgł. wydał wczoraj, po trzydniowej rozprawie, werdykt, uznający Mikołaja Krywulę, młodego rolnika, winnym zbrodni skrytobójczego morderstwa i zbrodni usiłowanego skrytobójczego morderstwa, którego dopuścił się, jak już donosiliśmy onegdaj, z powodu kłótni i bójki na chrzcinach. — Trybunał skazał Krywulę na karę śmierci. Obrońca zgłosił zażalenie nieważności.

— **Potrącona przez auto.** Marja Wasylyszys, wieśniaczka z Mikołajowa, przechodząc ul. Kazimierzowską, została potrącona przez auto osobowe nr. 7121 i upadając silnie się potłukła. — Po wczorajszym śmiertelnym przejechaniu przez auto jest to już drugi z rzędu wypadek nieostrożnej jazdy nieumiejętnych szoferów.

— **Czuły małżonek.** Policja aresztowała wczoraj Władysława Rochego, zam. przy ul. Sadownickiej l. 26, który upiwszy się, co mu się zresztą dość często trafiało, wszczął w domu awanturę i pobił oraz poranił ciężko nożem swą żonę Jadwigę.

— **Włamanie.** Jeszcze w listopadzie ub. roku dokonano włamania do mieszkania Michała Podgórskiego przy Drodze kulparkowskiej, gdzie skradziono garderobę wart. około 1 miljarda. Obecnie udało się policji chwycić sprawcę tego włamania w osobie Alojzego Smachuły, notowanego złodzieja, którego po dłuższych „wakacjach" schowano z powrotem do aresztów.

Ub. nocy włamali się złodzieje do sklepu Edmunda Gellera, mieszczącego się przy ul. Lenartowicza l. 7., gdzie skradli wielką ilość płócien oraz materjałów bławatnych łącznej wartości 6 miljardów mkp.

— **Skradziona bielizna.** W czasie rewizji przeprowadzonych przez policję u osób podejrzanych w Tarnopolu znaleziono wielką ilość rozmaitej bielizny, pochodzącej z kradzieży. Bielizna ta znaczona literami: M. G., E. K., B. K., P., L. K., B. S, W. S., A. G., S. B., F. W. 15, A. G., G; L, J; M; oraz dużo bielizny stołowej i innej bez znaków, zdeponowano w Ekspozyturze polic. śledczej w Tarnopolu — gdzie jest do odebrania.

Z całej Polski.

— **Wybory do Rady Nadz. Bratniej Pomocy** stud. uniw. warsz. przyniosły zwycięstwo ugrupowaniom prawicowym, które zdobyły 15 mandatów na 25.

— **Wyzysk cukrowników.** Cukier podrożał znowu o 50.000 na kilogr. — zamiast potanieć. Od 11 b. m. kosztuje w Warszawie 1 kg. kryształu 2 miljony, a kostki 2½ miljona mp. — czyli, że kryształ podrożał w ciągu kilku dni o 50.000. Tak wygląda sanacja stosunków drożyźnianych. Podczas gdy ceny artykułów pierwszej potrzeby spadają, cukrownicy podwyższają bez powodu i wyzyskują ludność a rząd przypatruje się temu obojętnie — nie ścigając największych spekulantów i paskarzy. Rząd toleruje pasek uprawiany na wielką skalę przez cukrowników, wychodząc w tym wypadku z założenia noli me tangere...

— **Zniżka cen mąki i chleba nastąpiła** w Warszawie. — Spadają tam także ceny mąki, kasz i drożdży.

— **Egzekwowanie podatku majątkowego.** W Warszawie dokonano onegdaj 918 egzekucji podatku majątkowego. Zainkasowano 29.346 fr. zł. i dokonano 245 zajęć nieruchomości.

— **Liczba ludności Gdańska.** Wiadomości statystyczne m. miasta publikują tymczasowy wynik obliczania ludności w d. 1 listopada r. ub. Według tej statystyki w obwodzie Gdańska było 364.380 mieszkańców wobec 356.740 w październiku 1919 roku.

Z całego świata.

— **Znęcanie się nad arcyb. Cieplakiem.** Z Moskwy donoszą: Więziony już od roku arcyb. Cieplak, został przeniesiony do innej, znacznie gorszej celi. Podobno represja ta została wywołana niepowodzeniem sowieckich rokowań z Watykanem. Stolica Apostolska oświadczyła, że przystąpi do rokowań tylko po zwolnieniu arcyb. Cieplaka.

— **Pomnik dla żołnierzy Polaków poległych we Francji.** Stowarzyszenie France-Pologne powzięło inicjatywę zbudowania na cmentarzu Montmorency pomnika na pamiątkę żołnierzy Polaków poległych we Francji. Inicjatorzy tego projektu żywią nadzieję, że całe społeczeństwo polskie poprze ten projekt i przyczyni się do jego realizacji w drodze zebrania potrzebnych na ten cel funduszów.

— **Śmierć nestora historyków Bułgarji.** W Sofji zmarł w 75 r. życia wybitny historyk, nestor polityków bułgarskich, Iwan Ewstafiew Geszow.

— **Burza na morzu.** Szalejąca na wybrzeżu St. Zjednoczonych burza, poczyniła wielkie szkody. Są ofary w ludziach.

Z tajników bursy lwowskiej.

Piękna teorja — mniej piękna praktyka.

Z kół poinformowanych otrzymujemy następujące uwagi:

Jest we Lwowie bursa, zawdzięczająca swój początek szlachetnej inicjatywie jednego z bardzo wybitnych polityków naszych, istnienie zaś długoletnie opiece najpopularniejszego na Kresach towarzystwa oświatowego. W latach wojny prowadził bursę młody dyrektor, który braki bursy, wypikające z trudnych warunków życia wynagradzał prawdziwie ojcowskim uczuciem dla młodzieży.

W ubiegłym roku zmieniono dyrektora. Przyszedł nowy — i oto zaczęły się w bursie stosunki wprost niewiarygodne. Przedewszystkiem dyrektor bursy, mieszczącej z górą 120 wychowanków, udziela nauki w trzech zakładach, i dlatego w bursie można go zastać przed godziną ósmą rano i późnym wieczorem. Zdarza się jednakże, że nawet i w tych godzinach jest niewidzialnym. P. dyrektor jest bowiem czynnym oświatowcem, wygłaszającym w różnych punktach miasta odczyty, prowadzi rozmaite organizacje młodzieży, wreszcie jest wielce ruchliwym politykiem. Tak bardzo tedy zajętego Pana Dyrektora zastępują odpowiednio dobrani prefekci „urzędujący" w swoich pokojach.

Nic tedy dziwnego, że w pięknym budynku bursowym panuje brud, nieład, niechlujstwo nie do opisania. Tej zimy naprzykład popękane rury wodociągowe przez trzy tygodnie zalewały wodą klozety i korytarze do tego stopnia, iż zamókł nawet sufit nad szpitalikiem. „Jeziora" potworzone na korytarzach, młodzież przebywała rzucając stare materace, deski i t. p.

Chłopcy nie zmieniają bielizny przez 3-4 tygodnie, a kąpieli nie używają całemi miesiącami. Z trudem urządzone przez poprzedniego dyrektora łazienki przeznaczył nowy kierownik najpierw na kurnik, a obecnie na skład jabłek (dla własnego użytku). Prefekci wstają późno, budzą zbyt późno młodzież, która bardzo często z powodu braku czasu nie może wypić śniadania.

Bursa mieści nietylko uczniów szkół średnich ale i młodzież rzemieślniczą. Dla tej ostatniej urządzono za rządów byłego dyrektora osobne niedzielne nabożeństwa, jako że niema ona własnej, szkolnej mszy świętej. To zarządzenie zniósł nowy dyrektor, wskutek czego młodzież ta sypia w niedzielę do 10-11-tej godziny.

Chłopcy uczą się bez żadnego dozoru w sypialniach, paląc papierosy, w czem świecą im przykładem Pan Dyrektor i prefekci, o ile czasem do nich zaglądną. Pan Dyrektor pali zresztą nawet w infirmerji, rzucając na podłogę niedopałki. Zorganizowana przez byłego dyrektora samopomoc uczniowska (w nauce) przestała istnieć. Uczniom przysługuje zupełna swoboda przebywania poza bursą po godzinie dziewiątej wieczorem. Szanowny pan Dyrektor nie jest abstynentem. To mu wolno. Gorzej jednakże, gdy w czasie świąt gości wychowanków wódką i papierosami. Prócz p. Dyrektora jest jeszcze „mateczka bursowa". Jest ona czynnikiem aprobującym, nierzadko obalającym zarządzenia Dyrektora i „wychowawczynią". Do środków pedagogicznych p. wychowawczyni należą także epitety jak „bękart" i gorsze oraz groźby jak „s nurkiem po pysku". Na jej rozkaz chłopcy musieli paść krowę pana Dyrektora lub wywozić gnój na pole nawet w niedzielę.

Z jej zarządzenia wychowankowie sami palą w piecach sypialni węglem wydzielanym im przez służącę, którego ilość zależy od jej każdorazowego humoru. Mateczka jest administratorką bursy i gospodynią. O rodzaju zaś jej gospodarki może najlepiej świadczy fakt, iż przez trzy miesiące bursa nie miała wcale ziemniaków.

Podobno Komitet bursowy mając już dość metody wychowawcze Pana Dyrektora na zamiar go zmienić. Pogłoski te skłaniałyby mnie do nieporuszenia tych iście okropnych stosunków. Jednakże niedawno temu wpadły mi w rękę artykuły ustępującego dyrektora, drukowane w jednym z lwowskich dzienników, artykuły wiele a szumnie mówiące na marginesie książki Nawroczynskiego: „Uczeń i klasa" o wychowaniu młodzieży poza szkołą. Sprowokowały mnie one jako jaskrawy kontrast z praktyką Pana Dyrektora, do powyższych uwag. Należy się też spodziewać, że z zapowiedzianą zmianą kierownictwa bursy nastaną w niej należyte, celom wychowawczym odpowiadające stosunki. N.

NADESŁANE.

Sport.

Wieczór przeźroczy z Pamiru połączony z pogadanką dr. W. F. o Himalajach urządza w sobotę 15 bm. o godz. 7 wieczorem Sekcja narciarzy I. L. K. S. Czarni, w lokalu przy ul. Rutowskiego 8. — Goście mile widziani.

Woltersdorf członkiem Łódzkiego Klubu Sportowego. Znakomity polski biegacz na dłuższe mety Jan Woltersdorf (z 60 p. p.) przeniósł się do Ł. K. S-u.

Por. Gött, znany lekkoatlecista i sędzia w okręgu lwowskim, wyjeżdża w tych dniach na roczny kurs S. M. O. Art. w Toruniu. Lwów traci w nim wytrawnego pracownika i sportsmena.

Światowy rekord lotniczy. Z Nowego Jorku donoszą, iż dnia 10 b. m. ppor. Barksdale zdobył nowy światowy rekord szybkości, przebywając przestrzeń 238 kilometrów w 1 godzinie.

KURJER EKONOMICZNY

Lwów, 13. marca.

W lwowskim Oddziele Polskiego Banku Handlowego subskrybowali w dalszym ciągu akcje Banku Polskiego: Pp. dr. Karol Nittman, dyrektor semin. szt. 1; Zofja Bartoniówna, prof. semin. szt. 2; Jakliński Leon szt. 5; Nowicka Ludomira, prof. sem. szt. 2; Stanisława Kopystyńska, naucz. szk. powszech.; szt. 1; Bolesław Błocki, kupiec szt. 1; Tadeusz Kopystyński, prof. sem. szt. 1; Marjan Bieńkowski, prokurzysta Banku Wzajemnego Kredytu szt. 2; Władysława Gostyńska, prof. sem. szt. 1; Dr. Teofil Zalewski, prof. uniw. J. Kazimierza szt. 6; prof. Rudolf Nałęcki, szt. 2; ks. Michał Pawłowski szt. 5; pułk. brygadjer Mączyński Czesław. szt. 5. — Razem 34 sztuk.

KURSA WALUT.

W obrotach prywatnych popyt nieco ustał. Tendencja jednak chwiejno zwyżkowa. Wiadomości z Warszawy, donoszące o kursie t. zw. bankowym dolara 9,850 sprawiły, że na tym poziomie dolar utrzymał się i we Lwowie, osiągając chwilowo i 9.950. Na giełdzie warszawskiej otrzymywano w dalszym ciągu z P. K. K. P. New-Jork po 9.350 i odpowiednio do tego inne dewizy. Sygnalizowana z zagranicy zwyżka franka francuskiego wywołała u waluciarzy warszawskich chęć spekulacji, przez co kurs podniesiono powyżej arbitrażu na Zurych, płacąc do 412, podczas gdy faktycznie winien się trzymać poniżej 390.

Przeciętnie w czwartek płacono: dolar 9.900, funt 42.000.

P. K. K. P. płaciła: dolar 9.240, funt 39.550, frank szwajcarski 1.585, frank francuski 366. — Frank waloryzacyjny 1,804.

OBROTY W AKCJACH.

Zainteresowanie niewielkie przy dość znacznej zniżce. Prawie wszystkie papiery straciły na kursie. Tendencja słaba.

Browary 31000, 30250, 29800, 31500, 30500, (29250). Chodorów 23000, 22500, 22750, 22250, 22000. Chybie 49000, 47000, 49500, drobne 51000, 52000. Cegielski 2625, 2600. Gafota 1325. Hipoteczny 3050, 3075, 3090, 3080. Małopolski 2800, 2775. Pokred 350, 375, 400. Przemysłowy 2150, 2160, 2175, 2170, 2150. Rolniczy 1325, 1350. Z. B. K. 800, 775, 770, 750, 825, 850 (620). Ćmielów 3700, (330). Karpalit 3940, 3950, 3900, 3925. Lokomotywy 2750, 2725, 2800. Niemojowski 2600, 2550, 2575, 2625, 2675, 2650. Nitrat 1200, 1225. Oikos 18100, 18150, 18250, 18100. Parowozy 1825, 1850. Pezet 825, 810. Nafta 2200, 2175, 2180. P. T. B. 500. Rakszawa 15250. Sp. Wydawnicza 3000, 3250, 3500. Tespy 27750, 27500. Zieleniewski 47000.

Niekotowane: Azot 2200. Bank Ziemian tysiączki 140, setki 175. Brugger 4450, 4400, 4350, 4300. Columia 325. Czempińska Huta 875, 850. Elektrownia nad Sanem 800, 775, 780. Foresta 2900, 2800. Gazy 88000, 87500, 87000, 89000, 90000. Gazy zachodnie 32750, 30500, 30250, 30000, 30250. Gazolina 4950, 4900, 4800, 4850, 4750, 4725. Gazociągi 825, 800, nf. 725. Jaworzno 109000, drobne 118000, 117000, 117500, 116500, 116750, 116500, setki 102000 Len 5700 (5350 bez przedpł.). Lesienice 9300. Olkusz 2100, 2090. Przeworsk imienny 800000, 805000 806000, okaziciel 1055000. Radziwiłł 7000. Rolindustria 1550. Rucker i Höflinger 21000. Star 3250, 3350. Węglówki 140, 135, 136, 134, 134½, 133 i trzy czwarte. Zgierz 17000. Książnica Polska of. sp. 10000.

KURSA ZBOŻOWE.

Pszenica krajowa 73/74 ex 1923 38000000. Żyto małopolskie 68/69 ex 1923 —.—. Jęczmień małopolski browarniany 19500000. Jęczmień małopolski przemiałowy 22500000. Owies małopolski 44/45 ex 1923 21000000*). (Ceny rozumieją się w markach polskich za 100 kg. bez podatku spożywczego, miejsce stacja załadowania. *) Ceny szacunkowe bez transportu.

AKCJE KRAKOWSKIE.

Bank Ziemski Kred. 750. Powszechny Kred. 400. Przemysłowy 2175. B. Zw. Spółek Zar. 23250. Tohan 1725. Pharma 2500. Impex 100. Ćmielów 3900. Zieleniewski 48800. Cegielski 2700. Parowozy 1900. Trzebinia żelazo 3000. Trzebinia mydło 16500. Górka 73000. Siersza Górn. 24500. Elektrownia 1500. Tepege 11100. Polska Nafta 2300. Pokucie 2200. Krakus 7850. Chodorów 23250. Strug 6500. Syndykat kosz. 850. Niemojowski 2800. Piaseccy 3100. Jaworzno 107500. Gazy wschodnie 86000. Gazy zachodnie 33000. Chybie 52000. Lokomotywy 2750. Nafta w Krośnie 2550. Nitrat 1200. Len 5200. Azot 2250. Węglówki 138. Polski Glob 650. Żegluga 410. Tehate 11000. Nobel 6950. Tendencja utrzymana. (AW.)

AKCJE GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

Bank Przemysłowy Lwów 2,200. Chodorów 23 m. Michałów 3 m. Firlej 3,700. Cegielski 2.325. Polska Nafta 2,150. Parowozy 1,825. Pocisk 6,400. Ursus 5,100. Zieleniewski 48 m. Żyardów 1,565 m. Ćmielów 3,800. Siła i światło 2,850.

Kursa giełdy lwowskiej.

Ż = żądają. T = transakcje. Zresztą: płacą.

A) Akc. Bank.	13 marca	B) Akc. przem.	13 marca
Akc. Związk. . .	0000	Górka	72000000
Handl. Pozn. . .	0000	Oikos	18250000
Hipot. akc. . . .	3090000	Parowozy	185000
Hipot. zemel. . .	0000	Patrja	32000
Małopolski . . .	2800000	Pezet	T 825000
Powszechny . .	0000	Pocisk	5900000
Przemysłowy .	2175000	Polski Glob . .	000000
Rolniczy S. A. .	1350000	Polska Nafta . .	2200000
Ziemski kred. .	850000	Pol. Tow. Bud.	500000
B) Akc przem.		Pol. Tow. H. . .	1650000
Browar Lwow.	31500000	Rakszawa	15250000
Chodorów	23000000	Siersza el. . . .	1300000
Chybie, fabr. c.	4950000	Gór. Siersza . .	26500000
Karpalit	3950000	Tepege	00000
Ćmielów	3700000	Tespe sól pot.	27750000
Galicja	—	Tehate T. a. . .	11000000
Gafota ex. . . .	1325000	Zieleniewski . .	47000000

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 62.	Warszawa 13 marca	Zurych 13 marca	Gdańsk 13 marca
	Dewizy		
100 Mk. pol.	— 100 —	—	613-0, 617
1 funt ang.	39950000	24 85	25
100 frs franc.	41000000	24 85	25, 04-25, 16
100 fr. szwaj.	161000000	100·00	
100 frc. belg.	33700000	20·85	
100 K czesk.	26400000	16·73	
100 K węg.	—·—	0·0080	
100 K austr.	00	0·0081	
100 M niem.	00000	0130	
1 Dolar am.	9300000	5·78	5.7905-5,8195
100 Lir wł.	39560000	24·55	
100 Lei rum.	00000	3·05	
100 guld. hol.	347500000	2·15	
100 K norw.	—·—	78 00	
100 K duńsk.	— —	89·50	
100 K szw.		152·25	
Frank złoty	1798000		
Miljonówka	850000		
	(AW)	(AW)	(AW)

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego we Lwowie

zawiadamia, że w myśl uchwały Ogólnego Zgromadzenia Delegatów z dnia 28. lutego 1924, pobiera od 1. stycznia 1924, przy opłacie rat od pożyczek koronowych na koszta administracji po 5 groszy od każdych resztujących 100 (stu) koron kapitału pożyczkowego i po 5 groszy przy pożyczkach markowych od każdych 100.000 stu tysięcy Mkp. kapitału nominalnego. Przy spłatach nad plan, ta opłata na koszta administracji wynosi po 15 (piętnaście) groszy złotych, od każdych 100 (stu) koron względnie od każdych 100.000 stu tysięcy Mkp.

5777

KOSTJUMY, PŁASZCZE DAMSKIE I DZIECINNE UBRANKA CHŁOPIĘCE. Zefiry wsypy oraz wszelką konfekcję damską i dziecinną w — wielkim wyborze poleca — **D. SCHRANZ Lwów, Łyczakowska 24 a.** — — róg Hoffmana. — — 690

NAJLEPSZE GATUNKI OBUWIA

po najniższych cenach sprzedaje firma Schnapek, Thiman i Bracia Eichman 1616

Składy obuwia: Gródecka 1. i Żółkiewska 71.

„OLKA" Lwów, Rynek 35. specjalny skład pończoch i wyrobów trykotowych sprzedaje **tylko** pończochy, skarpetki, rękawiczki, bieliznę, trykotową i wyroby wełniane. — — — Ceny konkurencyjne.

Pieniądze zaoszczędza ten, kto kupuje u HAGLERA Lwów, Sobieskiego 21.

Kapy na łóżka para	24,000.000 Mp.	Otomana pokryta gobeliną	56,000.000 Mp.
Portjery płócienne z draperjami	28.000 000 „	Fotel do składania	53,000.000 „
Dywan nad łóżka	48,000.000 „	Wkład sprężynowy	38,000 000 „
Dywanik przed łóżka	18,000.000 „	Materace włosienne (3 poduszki)	105,000.000 „
Dywan strzyżony I-a 170/240	155,000 000 „	Materje gobelinowe na meble od	6,000.000 „
Chodnik jutowy I-a mtr.	4,200 000 „	Ceraty, Linoleum, Karnisze mosiężne.	

Firanki i kapy tiulowe, narzuty na otomany, po cenach konkurencyjnych tylko **Sobieskiego 21.** 703

Welwety, chewioty, barchany, flanele, eponge, markizety, batysty, szyfony, zefiry, story, bułgarskie, oraz gotowe **suknie i bieliznę** damską do wypraw ślubnych poleca po cenach konkurencyjnych.

B. Nachtwächter Lwów, róg placu Bernardyńskiego Serbska 14 1628

TABELE WALUTOWE jedna z r. 1919 i 1920 a trzy z r. 1921, 1922 i 1923 **Cztery tabele walutowe, zawierające zestawienie kursów dolara, funta szterlinga i franka szwajcarskiego** w transakcjach sprzedaży i kupnie dewiz na Nowy Jork, Londyn i Szwajcarję, podług notowań giełdy pieniężnej w Warszawie w roku 1919, 1920, 1921, 1922 i 1923, wydane przez warszawskie „Codzienne wiadomości ekonomiczne" (Ajencję Wschodnią), są do nabycia w lwowskim oddziale **„Ajencji wschodniej", Lwów, ul. Długosza 31.** Cena jednej tabeli 2 złote polskie (podług kursu franka złotego). **Za cztery tabele** 8 (ośm) złotych polskich. Pocztą za nadesłaniem przekazem kwoty przypadającej.
5632

Pończochy

w najmodniejszych kolorach i w pierwszorzędnych gatunkach, oraz rękawiczki, skarpetki i reformy damskie

poleca

JEDYNE WE LWOWIE NAJTAŃSZE

ŹRÓDŁO POŃCZOCH MÜNZERA Lwów, RYNEK 14.

SKŁAD NUT, Romanowicza 11. boczna pl. Akademickiego, poleca swój bogato zaopatrzony magazyn. — Wysyłka na prowincję. 712

Posady i prace.

Zdolna siła biurowa żeńska z kilkuletnią praktyką oraz najlepszemi referencjami zmieni posadę natychmiast. Zgłoszenia pod W. R. do Administracji „Kurjera Lwowsk." 5761

Zastępców obeznanych w branzie kolonialnej i aptecznej, **poszukuje się** za wysoką prowizją. Ewent. oddam wyłączną sprzedaż na Lwów. — **„MATADOR"** Wytwórnia Chemiczna **Bydgoszcz, Promenada 12**

Różne.

Pokoju umeblowanego przy rodzinie poszukuje starsza osoba za dobrem wynagrodzeniem. Zgłoszenia do administracji „Kurjera Lwowsk." pod „Pokój". 5762

Spólnika z kapitałem do rentownego interesu handlowego z lokalem wśródmieściu poszukuje spółka handlowa. Wiadomość: Reklama prasowa Chorążczyzna 7. „Kapitał". 5773

Kupno i sprzedaż.

Fortepian pierwszorzędnej marki krótki, płyta metalowa, ton i wygląd wspaniały, sprzedam Kopernika 26, parter oficyny, gankiem, ostatnie drzwi. 5765

Fortepian krótki wiedeński sprzedam. Nowy Świat 3. parter prawy. 5764

Fortepian krótki, krzyżowy, w dobrym stanie, sprzedam. Domagalewicza 3. parter lewy od 3-6. 5766

Do Szan. Prenumeratorów KURJERA LWOWSKIEGO

Prosimy uprzejmie o jak najrychlejsze **nadesłanie prenumeraty**

na marzec 1924.

wraz z ewentualną **zaległością** celem uregulowania nakładu

Cena prenumeraty wynosi od 1. marca

We Lwowie miesięcznie
do odbierania w administracji „KURJERA LWOWSKIEGO" . . . **6 milj.**
We Lwowie z odnoszeniem
do domu **6,500.000**
W całej Polsce z przesyłką pocztową **6,500.000**
Zagranicą miesięcznie . . **10 milj.**

Cena pojedynczego numeru **250.000** Mk.

Nakładem Lwowskiej Spółki Wydawniczej, Sp. z ogr. odp. — Z drukarni Polskiej, Chorążczyzna 31, pod zarz. Z. Kiełbusiewicza. — Odpow. redaktor Tadeusz Stroiński.